

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 1
Tammikuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.
Ihanneskentie 4.
pub. 81 54.

30:s vuosik. 1925

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

Ludenvuoden ajatuksia.

„Ne vierivät vuoteni virran lailla
Ja aika, kuin autere, häipyy pois.“

Uusi vuosi on taas alkanut. V. 1924 loppui. Ja vuosi 1925 on edessämme tuntemattomana, hämäränä, outona. Emme tiedä mitä se meille tuo. Tuoko se onnea, vaiko surua, kärsimystä, vaikeuksia? Sitä emme tiedä. Uusi vuosi on kuin suljettu kirja, jonka sisältöä emme tunne.

Muistellemme menneitä vuosia. Ne kertovat meille niin paljon. Sen tiedämme ja tunnemme, mitä menneinä vuosina tapahtui. Kuluneilta ajoilta on meillä osaksi hauskoja ja hyviä muistoja, joita mielellämme ajattelemme. Mutta on toisenlaisiakin muistoja, ikäviä ja rumia, niin ettemme tahdo niitä ollenkaan ajatella. Muistamme esim., että monta kertaa olisimme voineet tehdä hyvää, mutta emme tehneetkään, olisimme voineet olla ystävälliset, tyytyväiset, rakastavaiset, mutta olimmekin vihaiset, kiukkuiset ja epäystävälliset. Olimme monta kertaa viime vuonna niin laiskat auttamaan ja palvelemaan, mutta monta kertaa olimme ylpeät ja vaatavaiset. Ja monen monta muuta syntiä ja rumaa tekoa muistuu mieleemme kun ajattelemme menneitä aikoja. Omatunto on rauhaton ja syyttää meitä niistä.

Mitä kertovat menneet, entiset vuodet meille vielä lisää? Ne kertovat meille, miten *katoavaista* kaikki on. Ne kertovat meille ajan lyhydestä, ihmiselämän lyhydestä. Kuinka pian kulkeekaan yksi vuosi ohitsemme! Kuinka nopeasti vuodet vierivät pois yksi toisensa jälkeen! „Ne vierivät vuoteni virran lailla ja aika kuin autere (sumu) häipyy pois“.

Milloin tulee elämämme *viimeinen vuosi*? Ehkä jo tämä uusi vuosi 1925 on meidän viimeinen vuotemme. Ehkä tänä vuonna jo kuolemme. Sitä emme tiedä.

Tätä kun ajattelemme, niin tulemme ehkä surullisiksi. Kun ajattelemme, että meillä on niin

suuri syntivelka menneiltä ajoilta ja ehkä kuolema pian edessämme, niin on luonnollista, että pelko, suru, toivottomuus täyttää mielemme. Meistä tuntuu, ettei meillä ole mitään lujaa pohjaa, millä seisomme turvallisina ja toivovina. Mennyt aika vain syyttää meitä ja tuleva aika on edessämme tuntemattomana, ehkä kuolemaa tuottavana. —

Mutta meidän ei tarvitse tulla toivottomiksi ajatellessamme kaiken katoavaisuutta, erhetyksiämme, syntejämme. On olemassa apua meillekin. On turvapaikka annettu meillekin, että voimme saada rauhaa, anteeksiantamusta ja toivoa täällä katoavaisessa elämässä. Meidän turvamme on — Jumala, uskollinen, armollinen, taivaallinen Isä. Hän ei muutu vaikka aika muuttuu. Hän ei katoa, vaikka vuodet „vierivät virran lailla“. Hän on kuin luja kallio, johon meidän on pyrittävä, ja joka voi antaa meille täydellisen turvan. Hän ottaa meidät vastaan kun surullisina ja särkyneinä tulemme luoksensa. Hän ei unhota meitä, kun olemme Hänelle itsemme antaneet. Hän on luonamme kun tunnemme olevamme yksin ja turvatomat tämän suuren maailman keskellä. Ja Hän voi *anteeksi antaa* menneiden aikojen rikokset. Kun me tosimurheellisina ja katuen Häntä lähestymme ja pyydämme armoa, niin Hän pyyhkii pois syntimme eikä niitä enää muista.

Häneen luottaen saamme alkaa uuden vuoden ja elää sen Hänen kanssaan. Onnellinen on ihminen, jos hän todella tahtoo elää vuotensa Jumalan kanssa. Tulokoon sitten uuden vuoden mukana elämä tahi kuolema, niin Jumalan yhteydessä voimme kaiken rauhallisina vastaan ottaa. Hän antaa anteeksi. Hän pelastaa ja lohduttaa.

Hyvä Jumala, ole kanssamme tänäkin vuonna. Armahda ja siunaa Suomen kuuromykkiä. Auta että he kiusauksissaan sinun avullasi voittaisivat ja ijankaikkisen onnen saisivat.

Elma Ignatius.

Tilta Killinen 75 vuotias.

Tammik. 3 p:nä täytti 75 v. rouva Tilta Killinen, Kuopion kuurojen koulun opettajatar, joht. Kust. Killisvainajan puoliso. Tästä pitkän työpäivän suorittaneesta ja laajoissa kuuromykkäpiireissä tunnetusta ja kunnioitetusta opettajasta kerrottiin Uusi Suomi-lehdessä seuraavasti, jonka tähän lainaamme. —

Rouva Tilta Killinen (syntyään Lagus), kuten hänen miesvainajansakin, on Pohjanmaan lapsia, kotoisin Isostakyröstä, vaikka molemmat joutuivat suorittamaan parhaan elämäntyönsä Savossa. Käytyään yhdessä sisarensa Lydia Laguksen (nykyään piispatar Koskimies) kanssa Jyväskylän seminaarin, missä samaan aikaan opiskeli myöskin se Isonkyrön poika, Kust. Killinen, josta sittemmin oli tuleva Tilta Laguksen elämän taivallustoveri, joutui Tilta Killinen ensin miehensä opettajaveriksi Kokemäelle. Kun Kust. Killinen pian sen jälkeen siirtyi kuuromykkäopetuksen alalle, tullen Kuopion kuuromykkäin koulun johtajaksi, seurasi Tilta Killinen miestänsä tälle uudelle toimialallekin ja on vuosikymmeniä toiminut innolla ja tarmolla kuurojen opettajana Kuopion koulussa, missä hän moneen otteeseen miehensä ollessa valtiopäivillä tai muissa yleisissä tehtävissä joutui hoitamaan, väliaikaisesti johtajan toimiakin. Vakinaisen päävirkansa ohella kuurojen opettajana, hoiti Tilta Killinen monen vuosikymmenen aikana laulunopettajattaren tointa Kuopion tyttökoulussa, antaen laulutaidon alkeet satoihin nousevalle Savon tyttärien parvelle. Mutta virkatointensa ulkopuolellakin on Tilta Killinen toiminut innokkaasti paikkakuntansa sivistysriennoissa, ollen varsinkin takavuosina kaupungin lauluharrastusten toimeliaimpia edistäjiä. Hän johti m.m. pitkät ajat Kuopiossa naiskuoroa, joka esiintyi suurella menestyksellä Kuopion ulkopuolellakin, saavuttaen m.m. palkintoja yleisissä laulujuhlissa.

Tilta Killinen hoitaa korkeasta iästään huolimatta yhä edelleen opettajaintansa Kuopion kuuro-

mykkäin koulussa, ja on säilyttänyt opetustyönsään niinkuin kaikessa muussakin toimessaan harvinaisen virkeyden ja pirteuden.

Eräs äiti ja hänen kuuro poikansa.

Ajankuva viime vuosisadan alkupuolelta.

Suomen kuuromykät ovat viime vuosina viettäneet ensimmäisen k.m. opettajamme *Abr. Argilanderin* muistoa. He ovat m.m. pystyttäneet muistokiven hänen unohdetulle haudalleen Mäntyharjun hautausmaalla. Tahdomme koettaa näillä riveillä vielä pelastaa unohduksista erään äidin muiston, äidin, joka kodissaan opetti k.m. poikaansa jo kauan ennenkuin ensimmäinen k.m. koulu Suomessa syntyi.

Hattulan pitäjässä on Pelkolan talo erään järven rannalla. Vuosikymmeniä sitten ympäröi sitä vielä tuuheat metsät. Tämä talo on monen miespolven aikana ollut *Vegelius*-suvun hallussa. Viime vuosisadan alussa omisti sen asessori *David Vegelius*, joka oli Hattulan tuomiokunnan tuomarina. Hän kuoli v. 1815 jättäen jälkeensä lesken, 2 poikaa ja 2 tyttärtä. Vanhempi poika, *David*, oli syntynyt jouluk. 27 p. 1797. — Murhemielin huomainsivat vanhemmat, että poika jo varhaisimmasta lapsuudestaan saakka oli kuuromykkä. Eikä maassamme silloin vielä ollut ainoatakaan k.m. koulua. Pitäisikö hänen jäädä oppimattomaksi, tietämättömäksi? Mutta — rakkaus on kekseliäs. Sen lisäksi vielä äidin rakkaus on väsymätön uhrautuessaan sairaan lapsensa puolesta. Davidin äiti tiesi kyllä, että kaikki toiset k.m. lapset Suomessa siihen aikaan kasvoivat ilman opetusta. Mutta itse hän koetti keksiä keinoja, millä voisi poikaansa opettaa. Hän toivoi voivansa vähitellen opettaa pojalleen kaikki välttämättä tarpeelliset tiedot. Rouva Vegeliuksella oli varmaan paljon ja monenlaisia tehtäviä kodissaan. Mutta kuitenkin sai hän aikaa poikansa opettamiseen. Yrittäpä hän opettaa lastaan puhumaankin. Hän lausui hänelle kirjaimia niinkauan, että poikakin ne vihdoin jotenkuten oppi. Samalla kertaa kirjoitti äiti hänelle vastaavat kirjaimet paperille. Näin oppi poika kirjaimet samalla kertaa lukemaan sekä paperiin kirjoitettuna että huulilla lausuttuna. Siis yleensä sama opetustapa kuin nykyisin k.m. kouluissa!

Vielä vanhanakin puheli David Vegelius yksityisiä sanoja ja lyhyitä lauseita, niin että hänen lähimmät omaisensa häntä ymmärsivät. Jos hänen puhettaan ei ymmärretty, niin kirjoitti hän asiansa paperille. Samoin toisetkin kirjoittelivat hänelle, jos hän ei heidän puhettaan ymmärtänyt.

Myöhemmin saivat pojan vanhemmat kuulla, että Tukholmassa oli koulu kuuromykkiä varten. He lähettivät Davidin koulun johtajan Per Aron Borgin oppilaaksi. Manillan koulussa Tukholmassa

oli David ainoastaan noin kaksi vuotta, sillä hänen isänsä, tuomari Vegelius, kuoli ja perheen varat jäivät vähäisiksi, niin ettei äiti enää voinut kustantaa pojan koulussakäyntiä. Siihen aikaan oli David 18 vuotias nuorukainen. Kaksi vuotta myöhemmin laskettiin hänet H. ehtoolliselle. Luultavasti oma äiti piti Davidille rippikoulua, sillä ketään toista sopivaa opettajaa ei ollut saatavissa. Ei tiedetä

millä tavalla hän pojalleen kieltä ja uskontoa opetti. Mutta se tiedetään, että pojassa kasvoi äidin opetuksen tuloksena voimakas oikeudentunto. Jos hän vaan esim. huomasi, että joku valehteli, niin ei hän milloinkaan enää tahtonut puhua sen henkilön kanssa. Jos hänelle kerrottiin, että joku ihminen oli tehnyt jotakin vääryyttä, niin viittasi hän kiivaasti,

että „vääryys on pantava pois, pois!“ Vielä vanhanaakin osasi hän selvästi lausua sanat „suuri synti“. Toinen lause, jota hän usein toisti oli „äiti sanoi“. Äidin opetukset olivat painuneet niin syvään hänen sieluunsa, että ne läpi elämän selittivät hänelle mikä on oikein, mikä väärin.

Äiti kuoli v. 1833. Koko loppuikänsä sai David asua veljensä, tuomari Gabriel Vegeliuksen luona Pelkolassa. Veli oli usein pitkällä virkamatkoilla tuomiokunnassaan. Hän oli kaksi kertaa naimisissa. Ensimmäinen vaimonsa oli serkkunsa Sofia Vegelius, toinen oli Emma Virzenius. Kun David puhui veljensä ensimmäisestä vaimosta lausui hän aina: „kovin kipeä“. Toisesta vaimosta puhuessaan käytti hän arvosanaa „kovin hyvä“. Hyvin mielellään hän myös sanoi: „puolet Pelkolaa on minun“. Sanomalehtiä luki hän ahkerasti vielä vanhanakin ja keskusteli mielellään toisten kanssa politiikastakin. Se todistaa, ettei hänen kielitaitonsa ollut suinkaan vähäinen. Luultavasti kasvoi hänen sanavarastonsa siten, että äiti ja omaiset puhelivat alituisesti hänen kanssaan tapahtumista kotielämässä y.m. Täten oppi hän uusia sanoja ja uusia kielimuotoja.

David Vegelius seurusteli mielellään myöskin nuorten sukulaistensa kanssa. Hänen sisarensa Fredrika oli naimisissa luutnantti G. F. Geitelin kanssa Hattulassa. Kun Geitelin lapset kävivät vierailulla Pelkolassa serkkujensa luona leikki David heidän kanssansa. Luutnantin rouva Geitelin tyttären tytär, joka nyt jo on vanha ihminen muistelee vielä rakkaudella „David-enoa“. Valokuvasta, joka hänellä vielä on tallella näkee

David Vegelius.

vanhan, sivistyneen näköisen herrasmiehen, jolla on pirteä ilme kasvoillaan. David Vegelius kuoli Pelkolassa syysk. 7 p:nä 1867 lähes 70 v. vanhana.

Aikana, jolloin Suomen kuuromykät vielä elivät unhotettuina ja tietämättömyydessä, muodostaa David Vegeliuksen elämä valopilkun pimeässä. Lämminsydämiset naiset levittivät valoa hänen elämänsä tielle. Sik-

Emma Vegelius.

siipä ei heidän muistoansa ole kokonaan unhotettava. Hänen äitinsä, Fredrika Vegelius, synt. 5. 7. 1768 oli assessori Gabr. Valleniuksen tytär. Isä oli ruununvoutina pohjois-Karjalassa. Tämä oli rikas mies, jolla oli myllyjä ja taloja pohjois-Karjalan useimmissa pitäjissä. Hän nautti niin suurta kunnioitusta Karjalan kansan keskuudessa, että häntä yleisesti

sanottiin „Karjalan kuninkaaksi“. Kun kuningas Kustaa IV Adolf v. 1802 matkustaessaan Suomessa kuuli tästä kerrottavan halusi hän saada nähdä assessori Vegeliusta. Tämä kävikin kuninkaan puheilla Parolan kentällä.

Kasvaneena rikkaassa kodissa suuressa kartanossa Tohmajärven pitäjässä siirtyi Fredrika Vallenius naimisiin mentyään Hämeeseen, kotiin, josta ylempänä on kerrottu. Koko elämänsä omisti hän siitä lähtien kodilleen. Äidinrakkaus rohkaisi häntä opettamaan kuuromykkä-poikaansa, vaikkei hän itse ollut saanut minkäänlaista ohjausta tähän tehtävään. Hän on tiettävästi ensimmäinen nainen Suomessa, joka uupumattomalla rakkaudella koetti ja myös onnistui ohjata kuuromykkälapsensa ajattelevaksi ja oikeamieliseksi. Maamme kuuromykillä ja heidän ystävilleen on täysi syy kunnioittaan muistella Fredrika Vegeliusta, Suomen ensimmäistä kuuromykkäinopettajataria. Häneen sopii vanha lauseparsi: „hiljaisuudessa tehdään suurimmat työt“. Kodin hiljaisen maailman piirissä kehittyi hän tehtävänsä ja siinä suoritti hän sen myöskin.

Kirjoitukseemme liittyvä toinen vanha kuva on rouva Emma Vegeliuksen (o.s. Virzenius), Davidin veljen vaimon. Pelkolan emäntänä piti hän parin vuosikymmenen kuluessa huolta kuuromykkä-langostaan ja hoiteli häntä tämän viimeisinä aikoina. David piti hänestä paljon. Lempeä ja hyväsydäminen hän oli. Voimme ymmärtää miten paljon valoa ja viihtyisyyttä sellainen henkilö voi levittää vanhentuvan kuuromykän yksinäiseen elämään.

Naema Helsingius.

Uskollinen palvelija

on Helsingin k.m. yhdistyksen emännöitsijä, k.m. neiti *Sofia Andersson*. Syyskuussa oli kulunut 10 vuotta siitä, kun Sofia A. tuli Helsingin k.m.

yhdistyksen huoneuston hoitajaksi. Nöyränä, rehellisenä, puhtautta rakastavana ja kaikinpuolin kiitettävänä on hän hoitanut tehtävänsä. Kaikki yhdistyksen jäsenet häntä kunnioittavat ja hänestä pitävät. Hän on ymmärtänyt aina viisaasti pysyä erillään kuuromykkien pikku riidoista ja juoruista. Ja paljon työtä hänellä on ollut. Sillä

k.m. yhdistyksen huoneusto on suuri. Siellä pidetään paljon kokouksia. Sofia on tullut hyvin toimeen kuulevien ja kuurojen kanssa. Talvet hoitaa hän yhdistyksen huoneustoa kaupungissa, kesät sen kesäkotia, Satulinnaa. Sofia on syntynyt Lohjalla v. 1869, kävi k.m. koulun Turussa ja asui nuorempana kotipitäjässään Lohjalla.

Joulupäivänä sai Sofia palkinnoksi uskollisesta 10 vuotisesta palveluksesta Suomen Talousseuran hopeaisen mitalin ja kunniakirjan. Ne annettiin hänelle joulujumalanpalveluksessa. Ensin saarnasi past. Nyberg ja sitten piti hän puheen Sofialle kiittäen häntä uskollisesta palveluksesta ja ojentaen hänelle mitalin ja kunniakirjan. Vielä puhui yhdistyksen puheenjohtaja, hra J. Sundberg ja antoi Sofialle rahalahjan. Kuuromykkätoverien onnittelut esitti nti Lydia Forsman, joka myös antoi hänelle toverien keräämän rahalahjan. Sofia kiitti liikuttuna ja vaatimattomasti kunnianosoituksista ja rahoista. Lopuksi siirryttiin kahvipöytien ääreen ja kaikki joulukirkkoon saapuneet kuuromykkät saivat hyvänmakuiset juhlakahvit, joita erittäin hyvällä mielellä nautittiin.

Jokioisten Pienviljelijäkoulun kotitalous- ja kasvitarihakurssilaisten opintoretki

27—30. 8. —24.

Meille oli pitkin kesää luvattu, kuten kilteille lapsille, että meidät viedään vähän isänmaatamme katsomaan.

Eräänä kauniina keskiviikkoamuna koitti vihdoin odotettu hetki, jolloin lähdettiin yhdeksän junassa. Silloin tuli jokaiselle juhlahymy kasvoille. Humppilassa varrottiin Turkuun päin me-

nevää junaa ja sen saavuttua sykkivin sydämin aloimme juosta vielä kulkevaan junaan. Matkalla Humppilasta Turkuun olimme melkein jokainen vain omissa unelmissamme. Määräasemalle, joka oli Turku, minun koulukaupunkini, päästyä alkoi juhlamieleemme synkäksi käydä, kun taivaalle tuli pieni pilvi ja alkoi rankasti sataa. Siitä huolimatta pikamarssissa riensimme Saima hotelliin. Me näet tuumimme elää vähän niinkuin reilusti, koska tiesimme että olemme retkellä osaksi valtion kukkarolla. Mutta hotellissa ei ollut sopivaa huonetta eikä ollut myöskään tyynyjä riittävästi. Ei auttanut muu kuin tehdä uusi yritys toiseen paikkaan, mutta sekin jäi tuloksetta. Emme kuitenkaan lannistuneet, vaikka kaunis juhlahymymme vaihtuikin katkeraksi pettymykseksi. Yrittää piti ja niin päästiin kuin päästiinkin katosalle, vieläpä patjoja saatiin oikein summakaupalla. Olimme tyytyväisiä, vaikei sänkyjä ollutkaan. Meidät majoitettiin ruotsalaiseen kansakouluun.

Toivorikkaina lähdimme heti kiertämään Turku. Ensimmäinen päämäärämme oli Lounais-Suomen osuusteurastamo, jonne ajelimme „markan piilillä“. Täällä otettiin meidät vastaan kohteliaasti. Näytettiin kuinka teurastus käy. Myös jäähdytyslaitos tarkastettiin ja ne koneet, missä pakkainen syntyy. Käydessämme siellä oli pakkasta 18°. Johtaja kertoi, että sinne saadaan 30° pakkasta. Saimme myös nähdä huoneen, missä nahkoja säilytettiin ja täytyy sanoa, että vaikka emme olleet aito mamselleja, kuitenkin kokosimme hameitamme toisella kädellä, kun toinen käsi etsi nenää.

Osuusteurastamosta jatkoimme matkamme Tuomiokirkkoon, josta emme saaneet täydellistä kuvaa siksi että se oli korjauksen alaisena. Levähdimme kirkon vierellä sankaripatsaan juurella omassa unelmissamme. Rauhallista oli siellä ja tuntui kuin tuo arkinen melu ei uskaltaisi täällä häiritä sitä rauhaa, jonka suloinen Suomen luonto sankaripojille suo. Täältä menimme Brahen puistoon katsomaan sen ihania istutuksia ja sitten torille, josta taas „piilillä“ Kupittaaalle, missä sain toisia opastella. Kuvittelivat Kupittaaan lähdetä toisellaiseksi kuin se todellisuudessa on. Sisälle pääsimme katsomaan, vaan emme juoneet lähteen terveyttä tuovaa vettä. Sen sijaan joimme pari kuppia kahvia. Vielä pistäydyimme lammissa uiskentelevia sorsia katsomassa ja sitten suuntasimme käyntimme Sappalinnan vuorelle, jossa ihailimme kaupunkia, joka verhoutui iltahämärään. Muutamat, joita vaivasi autohulluus, ajelivat taas yökortteeriin „markan piilillä“.

Seuraavana aamuna menimme Turun historialliseen museoon. Emme kauan siellä viipyneet, mutta ehdimme sentään käydä läpi monet huoneet ja kun klo ½ 12 lähtee juna Paimioon, piti meidän ehtiä siihen. Junan saavuttua Paimion asemalle mentiin Pakurlan maatilalle, jossa emännän johdolla käytiin katsomassa karjakartanoa, ka-

nalaa, sikalaa ja puutarhaa. Tästä en enempää kerro, koska toinen henkilö on luvannut siitä kirjoittaa. M.m. olimme Varsinais-Suomen kansanopistolla. Ennen siellä pidettiin kesällä kasvi- ja kotitalouskurssit naisille, mutta ne ovat nyt lakkautetut. Johtajan opastamina kävimme kellarikerroksesta ullakolle saakka ja etenkin sievät oppilashuoneet herättivät huomiotamme. Loimme lyhyen silmäyksen kansanopiston ympäristöön, jonka jälkeen sanoimme jäähyväiset ja palasimme takaisin Turkuun.

Toisena päivänä menimme Turun uuteen talouskouluun, missä aamuhartaushetken jälkeen alkoi reseptin selitys. Katseltuamme opettajien ja oppilaitten huoneet ynnä keittiöt ja nautittuamme virvokkeita suuntasimme retkemme laivarantaan, päämäärä Naantali, jossa kävimme kirkossa, merikylpylässä y.m. Kultarantaan teki meidän jokaisen mieli ja sinne pääsimmekin veneellä. Miltei juosten riensimme itse Kultarantaan, presidentin asuntoon, jonka ihanuutta emme voineet sanoin kertoella. Sisällä emme tietenkään käyneet, mutta sensijaan kävimme suurissa kasvihuoneissa ja puutarhassa. Moottorilla pääsimme Naantalin rannalle, josta suoraan rautatieasemalle jatkaaksemme matkamme takaisin Turkuun. —

Lauvantaiamuna, retkemme viimeisenä päivänä, vielä ikuistettiin koko retkikunta ja sitte Turun asemalle odottamaan junaa, joka veisi meidät takaisin talouskoulullemme, jonne pääsyä jo vähän rupesimme kaipaamaan. Siellä vasta huomasimme että koko ulkokuori oli matkalla käynyt ruhjotun näköiseksi. Kenkään anturat olivat puhki, korot lintallaan, ruumis väsyneenä ja pää täynnä muistoja kaikista näkemisistä, mutta mieli kuitenkin oli iloinen. Tällaisessa kunnossa saavuimme kotiin, jossa odotettiin tavanmukaiselle lauantai-illalliselle ja lauantaiaamun. Hyvillä mielin kiirehdimme saunaan puhdistamaan itsemme matkatomusta, jonka jälkeen vaivuiimme virkistävään uneen herätäksemme virkistynein jäsenenä taas aamulla.

Niin loppui opintoretkemme Turku—Paimio—Naantali ja jällellä ovat vain rikkaat muistot.
Anna Jalava.

Kalle Ritala 50 vuotias.

Tammik. 11 p:nä täytti 50 vuotta maanviljelijä Kalle Ritala Kiiikasta, sikäläisen k. m. yhdistyksen „Heffatan“ huomatuimpia toimihenkilöitä. Kalle Ritalan on suuren ja hyvän kodin lapsi. Ritalan maatila Kiiikan pitäjässä on hänen syntymäkotinsa. Siinä hän yhdessä 2 k. m. veljensä ja 1 k. m. sisarensa kanssa sai lapsena jo hyvän ja vakavan kasvatuksen. Lapsena joutui hän siskojensa kanssa rouva Helena Luoamn oppilaaksi Huittisiin ja sai hyvän alkuopetuksen, joka päättyi Turun k. m.

koulussa. Koulusta päästyään asettui hän kotitaloonsa, jonka laajat viljelykset tarjosivat riittävästi työtä ja toimeentulon koko tälle vankalle k. m. sisarusparvelle. Lahjakkaana nuorukaisena kehittyi Kalle veljiensä rinnalla hyväksi maanviljelijäksi isänsä johdolla. Harvinaisen hyvin tuntee hän ammattinsa vaatimukset ja maamiehen tehtävät. Isän kuoleman jälkeen asuivat veljet yhdessä ja hoitivat yhteistä taloutta jakamattomassa pesässä monet vuodet. Mutta aikojen kuluttua kun veljet perustivat kukin oman perheensä ja väki kasvoi, jaettiin talous, niin että nyt on jokaisella oma osansa isiltä perittyä maata.

Hyvällä menestyksellä ja toisille kuuromykkille esimerkiksi kelpaavalla tavalla on 50 vuotias Kalle Ritala suorittanut elämäntehtävänsä. Pyydämme toivottaa hänelle jatkuvaa onnea.

Merkkipäivän johdosta oli runsaasti sukulaisia ja tuttavii kerääntynyt juhlijän kotitaloon. Hän sai runsaasti vastaanottaa onnitteluja, kukkia, tait. J. F. Talvian maalaaman arvokkaan taulun y. m. Kiiikan k. m. yhdistys Heffatan puolesta ojennettiin päivän sankarille kristallimaljakko.

Vuonna 1925.

*Vuosi taas vaihtui,
vanha jo haihtui.
elon virta se vierivi myötään
valo tekee taas vallotustyötään
ja kevät jo kaukana kangastaa*

*Toivon ja vuotan,
Uskon ja luotan,
luulen aukeavan onneni aamun,
Näen takanani mennehen haamun,
mi monta mun untani murskasi.*

*Uusi on vuosi.
Onnetar suosi,
siunaa minua, siunaile muita,
kasvata kukkahan onnemme puita
ja päästä nyt päiväsi paistamaan.*

K. m. lehdelle lähetti Aino Maunu.

Kalle Ritalan kotitalo.

URHEILUOSASTO

KUL:n liittoneuvoston kokouksessa

4. 1. 25 päätettiin tavanmukaisten virallisten muodollisuuksien jälkeen seuraavista tärkeistä asioista:

Päätettiin toistaiseksi kieltää kuuromykkäurheilijoita käyttämästä kuulevien urheiluliittojen järjestämässä kilpailuissa kilpaillessaan KUL:oon kuuluvien seurojen nimeä. Tämä valitettava päätös johtui siitä, että TUL puhtaasti „punaisena“ luokkaurheiluliittona ei suvaitse mitään yhteyttä jäsentensä ja jonkun muun urheiluliiton, jolla on joi-takin suhteita „porvarillisen“ (kansallisen) SVUL:on välillä. Ehdoksi oli TUL pannut kurom. urheilijain pääsyyllä kilpailuihinsa, ettei KUL:n alaiset seurat saa omissa nimissään lähettää jäseniään kilpailemaan SVUL:n kilpailuihin, että asianomainen kilpailija kuuluu johonkin TUL:n alaiseen seuraan ja edustaa sitä seuraa, mihin TUL:laisena kuuluu. — Näiden hullujen ehtojen takia täytyi koko kuuromykkäurheilijain omiin nimiinsä kuulevien kilpailuissa tekemä urheilupropaganda kieltää, ettei aiheutettaisi niille KUL:n jäsenille, joiden täytyy olojensa vuoksi käyttää urheiluvälineikseen työvään urheiluseurojen apua, minkäänlaista haittaa ja ikävyyksiä TUL:n johdon taholta. Siis, jos k.m. urheilija täst'edes kunnostautuu, menee siitä koko kunnia edelleenkin kuulevien seuralle taikka jollekin „villille“. Mutta ehkä aika vielä muuttuu -- varrotaan vain.

Hiihtomestaruuskilpailut otti järjestääkseen 1. 3. — 25 Viipurin Kuuromykkäin Urheilijat.

Kansakilpailijain häiritsemisestä KUL:n hiihtokilpailuissa päätettiin, että joka kilpailijoista *todistettavasti* estää toista, joka on hänet saavuttanut, pääsemästä edelleen, pannaan sellainen kilpailija pois kilpailusta, eikä hän saa mitään palkintoa. Ellei ole todisteita häiritsemisestä, annetaan varoitus. Joka hiihtokilpailussa *saavuttaa* toisen ja haluaa sivuuttaa hänet, muttei maastovaikeuksien takia voi, hiihtäköön silloin edelläolevan suksien kannoille merkiksi, jolloin näin saavutettu on velvollinen antamaan tietä. Muistakaapa tämä kuuro-

mykkähihtäjät ensi kilpailuissa, ettei mitään rötöksiä sattuisi alentamaan k.m. urheilijan arvoa.

KUL:n 5-vuotisjuhla pidetään 1:nä pääsiäispäivänä (huhtik. 12 p.). Juhlapuhujaksi pyydetään joku kuuleva, niin että kannattaa silloin saapua kauvempeaakin juhli-maan merkkitapausta.

Tulostason kohottamiseksi päätettiin perustaa KUL:n 5-vuotisen olemassaolon muistoksi piirien välinen 1500 ja 5000 m kiertopalkinto, josta ensi kerran kilpailaan tämän vuoden syyskuussa.

Kuuromykkäin Urheilulehteä päätettiin nyt monistelukoneella painaa aluksi 200 kpl. Lehti ilmestyy joka toinen kuukausi ja maksaa 12 markkaa vuosikerta. Jos hyvin kannattaa, voi tämä olla ylimenoasteena oikeaan, painettuun, urheilulehteen siirryttäessä. Kuuromykkäurheilijat ja urheilunystävät lähettäköön tilauksensa viipymättä os: Helsinki, Rikhardink. 2 (KUL toimisto).

Hyväksyttiin ulkomailta saavutetut entistä Suomen ennätystä paremmat tulokset myöskin Suomen ennätysiksi. Kuulevien kilpailuissa saavutetut paremmat ennätykset merkitään huomautuksena ennätysluetteloon, ettei mitään menisi hukkaan, mikä todistaa vastaisille polville kurom. urheilun nousua yhä parempiin tuloksiin vuosi vuodelta.

*

Loppiaisaattona 5. 1. oli KUL:lla tavanmukainen juhlaansa rikkaalla ohjelmalla. Yleisö oli näkemiinsä hyvin tyytyväinen, samoin Liiton puheenjohtaja, laskiessaan kassaan kertynyttä puhdasta voittoa, jossa on taas pohjaa hyökkäysmatkalle NDI:n kiertokilven takaisinvalloittamiseksi v. 1926 Köpenhaminasta.

Ruuri.

Hauska juttu.

Suomennos ameriikkal. k.m. lehdestä.

Eräs maanviljelijä istui talonsa edustalla koettaen sormiharjoitusta, jonka hän oli selittänyt voineen ajaa pois reumatismen vanhoista sormenleveyksistään. Eräs ohikulkija lähestyi häntä. Huomattuaan vanhan miehen viittauksia vieras teki johtopäätöksen, että täällä oli kuuromykkä. Vedettyään kirjeenkuoren taskustaan hän kirjoitti: „Minä haluan tuopin maitoa“. Maanviljelijä luki sen ja antoi maitoa. „Kuinka paljon?“ kirjoitti vieras. Sitten maanviljelijä piti ylhäällä molemmat kätensä, jotka merkitsivät kymmentä. Mies antoi hänelle 10 senttiä, ja lähtiessään alas polkua hän kuuli maanviljelijän huutavan vaimolleen: „Maria, minä olen juuri myynyt tuopin hapanta maitoa mykälle.“

Varainkeräys K. O. Malmin muistopatsasrahastoon.

Nti Aina Kynberg, Helsinki, n:o 98, Smk 120:—; op. E. Lundell, Borvoo, n:o 4, Smk 10:—; Oscar Wetzell, Helsinki, Smk 500:—; Axel Norstedt, Helsinki, n:o 30, Smk 350:—; Edla Sjöblom, Taatelintekdas, n:o 89, Smk 115:—; tohtorinna Linda Sagulin, Loviisa, n:o 38, Smk 145:—; Matilda Forsman, Loviisa, n:o 65, Smk 95:—; Edw. Hantvargh, Savonlinna, n:o 645, Smk 30:—; Ida Kopsala, Toholampi, n:o 655, Smk 68:—; Vilma Tiilikka, Toholampi, n:o 798, Smk 44:—; Sigurd Månsson, Helsinki, n:o 29, Smk 100:—; Lydia Forsman, Helsinki, n:o 27, Smk 235:—; Lydia Lyytikäinen, Kuopio, n:o 39, Smk 100:—; opett. M. Andersson, Pietarsaari, n:o 50, Smk 50:—; rva Hulda Westling, Imatra, n:o 73, Smk 58:50; Kalle Urpanen, Uusikylä, n:o 733, Smk 235:—; Elli Silvander, n:o 536, Smk 50:—; Aili Salokas, Jyväskylä, n:o 537, Smk. 50:—; Kuur. Auttajayhdistys, Jyväskylä n:o 570, Smk. 20:—; Elvira Kullberg, Märtnesby, n:o 75, Smk. 60:—; Karl Hellstrand, Nykarleby, n:o 83, Smk. 194:—; Elna Norrbäck, Nykarleby, n:o 117, Smk. 85:—; Edvard Lindroos, Hummelsund, n:o 16 Smk. 268: 25; Uriel Hararid, Soklot, n:o 82, Smk. 185:—; opett. Bertha Forsius, Porvoo, n:o 68, Smk. 50:—; Tyyne Mäklén, Pietarsaari, n:o 122, Smk. 70:—; Anni Vickström, Ingå, n:o 96, Smk. 70:—; Liisa Perälä, Vaasa, n:o 584, Smk. 309:50; Lisa Håkans, Vaasa, n:o 59 Smk. 155:75; Ruth Ekman, Vaasa, n:o 58 Smk. 281:—; Edvard Forsström, Vaasa, n:o 57, Smk. 224:—; Fr. Liljeqvist, Vaasa, n:o 585, Smk. 75:50; Vilho Salonen, Nukari n:o 686, Smk. 267:—; Anna Hongisto, Ävik, n:o 727, Smk. 100:—; Heta Hatula, Lapua, n:o 766, Smk. 250:—; Linda Aschan, Porvoo, n:o 3, Smk. 100:—; Olli Piitulainen, Laskela, n:o 675, Smk. 273:50; Elin Saarinen, Perniö, n:o 770, Smk. 245:—; Tilda Wassi, Narva, n:o 693, Smk. 155:—; Sigfrid Norström, Närpiö n:o 141, Smk. 150:—; G. E. Qvarnström, Porvoo, johtaja, n:o 1, Smk. 50:—; Ellen Carlstedt, Porvoo, n:o 10, Smk. 100:—; Anna Vainio, Jyväskylä, n:o 533, Smk. 60:—; Hilja Parviainen, Jyväskylä, n:o 539, Smk. 50:—; Anna Collan, Savonlinna, n:o 632, Smk 100:—.

Tietoja kotimaasta.

—**Kuolleita.** Uudenvuodenpäivän aamuna kuoli kodissaan Nastolan Uudessakylässä k. m. työmies *Nestor Lehtinen* keuhkotautiin liki 36 v. vanhana. Vainaja kävi Kuopion kuurojenkoulua 5 vuotta, teki maatöitä kotipiirijässään ja oli naimisissa kuuromykkä-naisen kanssa. Meille on ilmoitettu, että vainaja kuoli onnellisena siinä uskossa, että kaikki hänen erehtyksensä ja syntinsä ovat anteeksi annettu. Hän oli sanonut ilolla menevänsä Vapahtajan luo. — Eräs opettajatar oli lähettänyt hänelle jouluksi „Kuuromykkäin Joulun“ ja tervehdyksen. Se oli ilahuttanut suuresti kuolevaa sairasta, niin että hän oli painanut joululehtensä rintaansa vastaan ja suudellut sitä. — Ilahuttakaa sairaita, kärsiviä ja kuoleman kanssa taistelevia kuuromykkäitä!

— **Vironmaan k. m. Liiton** puheenjohtaja hra K. Luht on kirjoittanut tämän lehden toimitukselle kirjeen. Hän lausuu kaikille Suomen k. m:lle sydämellisen tervehdyksen. Hän valittaa, ettei Viron k. m:llä ole mitään omaa sanomalehteä, kuten on Suomessa. Mutta toivoo, että hekin löytäisivät sopivan henkilön, joka rupeaisi toimittamaan Viron omaa K. m. lehteä. — Sitten hän kertoo, että Viron k. m. koulu nyt on muutettu pois kaukaa maalta *Wändran* pitäjästä lähemmä rautatieltä ja Viron pääkaupunkia, Tallinnaa. Se on nyt *Porkun* vanhassa suuressa ja mukavassa herraskartanossa eli „moisiossa“ Virumaassa maaseudulla. Se ei ole kaukana Tallinnasta ja on sinne nyt mukavampi pääsy. Uusi koulu vihittiin tarkoitukseensa tammikuun 11 p:nä vaatimattomin juhlallisuuksin, joihin entisiä oppilaitakin oli kutsuttu.

— **Sähkövalo Ävikin vanhain kotiin!** Ävikin vanhain kodissa ei ole sähkövaloa. Vanhukset ja lapset, sairaat ja terveemmät liikkuvat ja elävät siellä öljylampun ja kynttilän valossa. Tämä on vaikeaa sellaisessa laitoksessa, jossa on vain sairaita, heikkoja, vanhoja ja huononäköisiä ihmisiä. Yhtäkkiä voivat vanhukset esim. yöllä kaataa lampun tahi kynttilän. Siitä syttyy tulipalo ja koko suuri, kaunis koti palaa poroksi, ehkä vielä kuurot ja sokeat hoidokit palavat talon mukana. Ja muutoinkin on lampujen ja kynttiläin hoito paljontoinen ja vaivalloinen tällaisessa kodissa, jossa niin paljon valoa tarvitaan. Sähkövalonsaanti on siis sangen tarpeellinen ja toivottava Ävikiin. Hyvinkäältä on tietysti helppo saada sähkövaloa, sillä siellä on sähkö jo joka talossa. Mutta Ävikissä ei sitä ole, kun ei ole ollut rahaa. Mutta nyt on ruvettu puuhaan saada sähkölamput Ävikin vanhain kotiin. Helsingin Nuorten Miesten Kristill. Yhdistyksen laulukouro antoi laulajaiset Helsingissä joulukuulla past. H. Nybergin johdolla tämän asian hyväksi. Siitä saatiin tuloja 2,730 mk., joka on pantu pohjarahastoksi Ävikin „sähköistämiseksi“. Mutta tämä ei riitä. Tarvitaan vielä lisää rahaa. Nyt toivomme, että kuuromykkät taas tässäkin asiassa rientävät auttamaan. Jos joku kuuromykkä voi lahjoittaa ja koota vähän rahaa sähkövalon saamiseksi Ävikiin, niin olisi se erittäin hyvä. Lahjoja tähän tarkoitukseen voi lähettää past. *Nybergille* Helsinkiin. Hän toimittaa lahjat sähkövalo-rahastoon siksi kun sähköjohdot ja lamput saadaan Ävikiin. Ajatelkaa asiaa! Auttavaa kättä odotetaan.

— **Oulussa kuoli** $\frac{3}{12}$ '24 k. m. *Kalle Korhonen* (s. $\frac{23}{5}$ 1892). Hän oli työssä Äströmin nahkatehtaalla. Oli juuri päivällistunnilla palaamassa työhönsä (juosten kiireessä). Matkalla kaatui, mutta jaksoi työpaikallensa, mihin saavuttuansa kaatui toisen kerran ja kuoli siihen. Verenvuoto aivoissa aiheutti kuoleman. Hän oli ollut viime aikoina pahoinvoipa ja päänsä alituisesti oli ollut kipeänä. $\frac{23}{12}$ '23 hän vihittiin avioliittoon Vaasassa k. m. Maria Loviisa Laaksosen kanssa ja on heillä 1 lapsi. Korhonen on käynyt Oulun k. m. koulun. $\frac{11}{12}$ '24 haudattiin hänen ruumiinsa Oulun hautausmaahan Oulun k. m:ien ja heidän ystäviensä saattamana.

— Tammik. 5 p:nä kuoli Askolassa, Juornankylässä k. m. *Emma Simander* 51 v. 6 kk. vanhana. Vainaja oli käynyt Porvoon vanhan „viittomakoulun“ ja asui koulusta päästyään kotitalossaan kuolemaansa asti. Noin kaksi vuotta sitten sairastui hän hyvin vaikeaan, tuskalliseen ja parantumattomaan jäsentautiin, joka jäykisti ja koukisti hänen ruumiinsa ja jäsenensä kokonaan liikkumattomiksi. Ei hän voinut sormeakaan liikuttaa, ei puhua, ei viitata, ei kävellä, ei liikkua, ei itse syödä. Hänen tilansa oli erittäin raskas ja sääliittävä. Kuolema tuli ja lopetti vihdoin hänen vaivansa vieden kauan kärsineen kuuromykkäraukan uuteen elämään.

— **Hämeenlinnan** kuuromykkäin yhdistys vietti ensimmäisen joulujuhlansa Ruotsalaisella yhteiskoululla tammikuun 4 p:nä. Ohjelmassa oli paitsi puheita, näytelmä-kappale: Kunnoita isääsi ja äitiäsi. Kuvaelma: ikäkau-

det ja humoreski taidemaalari. Joulupukki jakeli kaikille makeispussin ja kirjallisuutta. Arvi A. Karisto O. Y. lahjoitti juhlaan 350:— arvosta kirjallisuutta. Kaikille tarjottiin sitäpaitsi kahvia leipineen.

— **Lappeenrannan** k.m. yhdistys vietti kuusijuhlaa kaupungin lastentarhalla jouluk. 28 p:nä klo 3 i.p. Paljon kuulevia ystäviä oli sinne kokoontunut juhlimaan. Aluksi laulettiin virsiä. Herra *Vilho Laitinen* piti joulutervehdyksen. Pastori *Otto Myyräläinen* piti puheen Jeesuksen syntymästä ja suuresta ilosta. Kuoro lauloi Hosianna-lauluja. Sen jälkeen *Elin Ryhänen* lausui runon. Kun ohjelma oli suoritettu, saapui joulupukki lahjoineen. Pukki jakoi lahjat lapsille ja aikuisillekin. Lopuksi laulettiin ja kaikki lähtivät kotiin tyytyväisinä.

— **Huomautus niille, jotka ovat saaneet keräyslistoja K. O. Malmin muistopatsasrahastoa varten.** Viime vuoden alussa lähetettiin 500 keräyslistaa K. O. Malmin muistopatsasrahastoa varten. Tähän saakka on näillä listoilla koottu n. 35,000 mk. Tämä on sangen ilahuttava asia, että Suomen k. m. ja heidän ystävänsä näin runsaasti ovat tätä rahastoa kartuttaneet osoittaen ymmärtävänsä kauniin aatteen: muistomerkkin pystyttämisen Suomen k. m. koulujen perustajalle.

Mutta vielä on koko joukko keräyslistoja, joita ei ole palautettu. Sentähden pyydämme, että ne henkilöt joilla näitä listoja vielä on tahtoisivat aivan ensitilassa lähettää ne takaisin, että voidaan tehdä tili rahojenkeräyksestä.

Toimikunnan puolesta

J. Sundberg

os. Dagmarink. 8. B.

— **Lehtemme lukijoille!** Oletteko jo tilanneet Kuromyökkäin Lehden vuodelle 1925? Jos ette, niin uudistakaa aivan pian tilauksianne. Tämä tammikuun numero lähetetään vielä kaikille viime vuoden tilaajillekin. Mutta helmikuusta alkaen ei lehteä lähetetä muille kuin niille, jotka ovat tilauksensa uudistaneet. Siis kiireesti tilaamaan lehteänne! K. m. lehteä voi tilata postikonttoreista tahi suoraan toimitukselta os. Helsinki, Johanneksentie 4.

— **Lahjoja Ävikin vanhainkodille:** *Antti Härmä*, Keurula 15 mk.; *Aukusti Järvisalo*, Rautalampi 10 mk.; *Jaakko Ukkola*, Haukipudas 15 mk.; *Frans Sbringe*, Pyhärinta 5 mk.; neiti *Helga Montin*, Helsinki 50 mk. *Ida Rehn*, Käkisalmi 10 mk.; *U. v. onnitteluisia* 540 mk. Opettajatar, neiti *Lovisa Sahlbergin* omaiset ovat lahjoit-

taneet vainajan toivomuksen mukaan 500 mk., joka on liitetty »*Ävikin ystäväin vapaa-paikka rahastoon*». Tässä rahastossa on nyt 3,000 mk., mutta ajotaan siihen vähitellen lahjoitusten kautta koota 20,000 mk. ja on tarkoitus sen rahaston koroilla valmistaa maksuton vapaa-aiikka jollekin köyhälle vanhukselle.

Huomatkaa? Lehtemme ensi numeroon tulee pitempi selostus K. O. Malmin muistopatsas-rahastoon kertyneistä varoista.

— **Nikkarilan** K:m Talouskoulusta saivat päästötodistuksen lokakuun 31 p:nä seuraavat oppilaat:

Astrid Elisabeth Andersson, Reposaareilta; Olga Eliisi Holck, Rovaniemeltä; Ida Maria Liimatainen, Konginkankaalta; Reetta Johanna Ollila, Rovaniemeltä; Ida Sofia Puttonen, Sipoosta; Elsa Tyyne Johanna Reivinen, Korpi-lahdelta; Anna Johanna Ruotsalainen, Sonkajärveltä; Lydia Sirvio, Sonkajärveltä ja Helmi Tauriainen, Iisalmelta.

Marraskuun 1 p:nä otettiin uusiksi oppilaksi:

Yleisosastolle:

Anna Margareeta Heikkilä, Pattijoelta; Lempi Maria Kemppi, Kangasniemeltä; Kerttu Ester Laine, Raisiosta; Alina Miettinen, Riistavedeltä; Naimi Elina Mäkinen, Torniossa; Kaisa Eriika Pajari, Kuolajärveltä; Anna Ailiina Pärnänen, Sulkavalta; Aino Eina Virtanen, Sotkamosta.

Jatko-osastolle:

Ida Maria Liimatainen, Konginkankaalta; Laina Siviä Ronkainen, Tohmajärveltä; Helmi Tauriainen, Iisalmelta.

Tänä vuonna alotettiin Nikkarilan Talouskoulussa erikoinen jatko-osasto, jolle pääsevät ainoastaan sellaiset Nikkarilan Talouskoulun kaksivuotisen yleisosaston suorittaneet oppilaat, jotka oppiaikanaan ovat osottaneet erikoista taipumusta ja harrastusta johonkin talouden alaan. Oppiaika tällä osastolla on yksi vuosi. Nykyisistä oppilasta on yksi karjanhoito-oppilas ja kaksi opiskelee ruuanlaittoa ja käsitöitä.

KIHLOISSA:

**ANNA PIIRAINEN
FRANS KULMALA**

KIIKKA

ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

TOIVOTTAVAT:

Eliina Latvala, Loppajärvi; Hanna ja Pauliina Säisä, Iisalmi; Aino Maunu, Killinkoski; Svante Pisilä, Pyhäjoki; Emma ja Hulda Svahnström, Nagu; Ida Pajunen, Lautakylä; Ina Nordlund, Pori; Lauri Lilja, Forssa; Anna Jalava, Eurajoki; Aili Laakso, Pertunmaa; Tyyne Hurti, Teuva; Arvi Haari, Kiihtelysvaara, Sulo Tyyntiaho, Oulu; Arvo Leimu, Lappila; Kaarlo Ritala, Kikka; Aug. Järvisalo, Rautalampi; Sandra Lahnalampi, Asikkala; Julia Stadius, Helsinki; Elin Ojaniemi, Peräseinäjoki; Olga ja Valter Stadius, Mosabacka; Kaisu Hautanen, Muhos; Jaakko Ukkola, Haukipudas; Anna Tauriainen, Parainen; Rikhard Peltonen, Mäntsälä; Katri, Olgu, Saara, Martti ja Erik Iso-Ettala, Kodisjoki; Hjalmar ja Edith Smeds Lapptrask; Anders Nyqvist, Kuggom; Otto Backman Myrskylä; Anni Alasalmi, Rentsila; Väinö Poutanen; Heikki ja Fanny Konu; Jenny Metsäpelto; Armas Riibe-läinen, Säynätsalo; Maiju ja Yrjö Lintula, Fanny Lintula, Oulainen; Vilho Laitinen perheineen, Lappeenranta; Toivo Lehtonen, Loppi; Antti Jäkälä, Loppi; Ida M. Hakala, Killinkoski; Ida ja Juho Haapali, Turku; Fanny

Granfors, Taavi Anttila perheineen, Saara ja Kalle Helen, Anton Lehtinen Tampere; Hanna ja Paavo Laakso, Lahti; Aarne Hemmola, Haapamäki; Taneli Lampinen, Sysmä; Matti Lahti, Ilmajoki; Olli Piitulainen, Sortavala; Vilho ja Laina Malmi Hamina, Klamila; Aksel Ahlqvist perheineen, Heikki Vieno perheineen, Elias Savisaari perheineen ja Hilda Kauppinen, Turku; Sävele Angervo, Naantali; Eero Hollo, Lieto; Maria Rintala, Korttesjärveltä; Taavetti Soininen, Vehmersalmi; Viron k.m. yhdistys; Ida Rehn, Käkisalmi; Fanny Åberg, Ethel Humble, Georg Andersson, Ellen Carlstedt, Anna Andersson, Helmi ja Sven Liudholm, Elin ja Emil Raitio ja Alice Westerlund Porvoosta; Helmi ja Huugo Nyberg, John Sundberg, Alma ja Antti Honkanen, Vilho Salovaara, Sandra Sedler, Emilia From, Amanda Stam, Jussi Luomajoki, Hilda Antikainen, Solveig ja Eino Karilas, Karoliina Satama ja Eeva Turunen Helsingistä; Fredriikka ja Ales. Puolakka, Fanny Degerman, Elviina Ampuja, Juho Tenkanen, Arvi Tolpo, Ragnar Östman ja Helmi Kaski Viipurista ja Hilja Nikulainen, Rautalampi.